

10

aanbevelingen naar het beleid

- 1 HART** Plaats de sociale circulaire economie in het hart van de samenleving. Een plaats die vertrekt vanuit het recht op arbeid en het recht op een gezond klimaat.
- 2 GROEIKANSEN** Bied de sociale circulaire economie alle groeikansen zodat ze kan inspelen op maatschappelijke noden. Maak gefaseerd werk van een open contingent.
- 3 DOORSTROOM** Promoot individueel maatwerk bij alle bedrijven. Maak een doorstroomtraject met terugkeeroptie mogelijk.
- 4 REGISSEUR** Maak werk van een unieke regisseur die vanuit de verschillende vormen van vervangingsinkomen mensen kan toeleiden naar tewerkstelling.
- 5 HERGEBRUIK** Prioriteer deelsystemen, hergebruik en herstel door ambitieuze beleidsdoelstellingen en een correcte vergoedingsstructuur.
- 6 BRUGGEN** Bouw strategische bruggen tussen beleidsdomeinen – in het bijzonder economie, klimaat en mobiliteit – en tussen sociale economie en privébedrijven.
- 7 VOORDEEL** Teken de verschillende vormen van sociale tewerkstelling zo uit dat er altijd een financieel voordeel is voor de doelgroepwerknemer om aan de slag te gaan.
- 8 EXPERTISE** Benut maximaal de unieke expertise van sociale economieondernemingen in het begeleiden van kansengroepen en stel deze beschikbaar aan alle werkgevers.
- 9 FISCAAL** Werk bestaande fiscale barrières voor circulaire goederen en diensten weg. Door bv b een fiscaal voordeel voor het schenken van herbruikbare goederen en het verlagen van de BTW.
- 10 FIER** Wees fier op onze sociale circulaire economie, die uniek is in Europa, en bepleit de uitbreiding ervan.

Recht op werk, dat is voor iedereen!

HERWIN

vraagt 100.000 jobs in de sociale circulaire economie. Dit is een verdubbeling van de bestaande 50.000 arbeidsplaatsen. Voor elke bestaande moet er minstens een extra plaats bijkomen!

Want

1

Het is de enige manier om het recht op werk te realiseren voor mensen die niet kunnen voldoen aan de hoge productiviteitsverwachtingen.

2

Het is absoluut noodzakelijk om de transitie naar een circulaire economie een boost te geven.

3

Het kost eigenlijk niets.

Voor je denkt dat we helemaal gek geworden zijn, lees dan eerst de achtergrond bij dit pamflet op www.herwin.be

HERWIN

Koning Albertlaan 124, 9000 Gent, 09 259 97 66
V.U. Vicky Corijn, Charles Parentéstraat 6, 1070 Anderlecht
GEDRUKT door maatwerkbedrijf Mirto
ONTWERP: studioduo.be

RECHT OP WERK

100.000 JOBS IN DE SOCIALE CIRCULAIRE ECONOMIE

Een pamflet van **HERWIN**

oktober 2020

RECHT OP WERK VOOR IEDEREEN

‘Binnen de mogelijkheden van de planeet voorzien in de behoeften van iedereen!’

Kate Raworth, auteur van 'Donut Economie'

Het probleem?

SOS ARBEIDSMARKT

- Er zijn 500.000 Vlamingen die wel willen en kunnen werken, maar nu niet geactiveerd worden.
- Er is te weinig technisch geschoold personeel.
- Wie niet voldoet aan de hoge productiviteitsverwachtingen vindt geen plaats op de arbeidsmarkt.

SOS KLIMAAT

- De wereldwijde vraag naar grondstoffen neemt exponentieel toe door de snel groeiende wereldbevolking en welvaartsniveau.
- De natuurlijke hulpbronnen zijn echter eindig en vandaag gebruiken en verbruiken we al veel meer dan wat de aarde kan produceren.

HERWINNEN VAN TALENTEN

Sociale tewerkstelling is het antwoord!
Het inschakelen van doelgroepmedewerkers is de kerntaak van sociale ondernemers. De economische activiteiten en de werkvoer worden aangepast aan de noden van de medewerker.

HERWINNEN VAN GRONDSTOFFEN

Circulaire economie is het antwoord!
Door het hergebruiken van producten, materialen en grondstoffen sluiten we de kringloop zodat er geen nieuwe grondstoffen gebruikt moeten worden en er ook geen bijkomende CO₂-uitstoot is bij productie van nieuwe spullen.

De oplossing!

Sociale circulaire economie

De sociale en de circulaire economie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden! Sociaal circulair ondernemen is ruimer dan hergebruik en recyclage, het gaat over alle activiteiten die de grenzen van de planeet respecteren en een plaats willen geven aan alle mensen die niet mee kunnen met de hoge productiviteitsseisen.

De sociale circulaire economie kan binnen de 5 jaar 100.000 begeleide jobs op maat creëren.

Tijdelijke werk-ervaring

Tijdelijke Werkervaring (TWE) is een overkoepelende maatregel die bouwt op verschillende instrumenten zoals artikel 60, de beroepsopleiding, de beroepsverkennde of werkervaring stage of de individuele beroepsopleiding (IBO).

Artikel 60 is een vorm van maatschappelijke dienstverlening waarbij het OCMW een job biedt aan iemand met een leefloon die geen aansluiting vindt met de arbeidsmarkt. Het doel is terug in te schakelen in het stelsel van de sociale zekerheid en in het arbeidsproces. Het OCMW is altijd de juridische werkgever. Ofwel stelt het OCMW zelf deze persoon te werk, of wordt hij/zij ter beschikking gesteld van een derde werkgever. Het OCMW ontvangt hiervoor een subsidie van de federale overheid voor de duur van de tewerkstelling.

Arbeidszorg is een vangnet voor mensen die om persoons- of maatschappijgebonden redenen ook niet (meer) terecht kunnen in de sociale economie. Het is een stap naar de sociale economie en daarom een essentieel onderdeel ervan. Arbeidszorgmedewerkers behouden hun uitkering, de subsidies dienen voor de financiering van de omkadering. De verschillende vormen van arbeidszorg kunnen grofweg onderverdeeld worden in arbeidszorg als finaliteit en arbeidszorg als traject naar tewerkstelling.

Herstellen, recupereren en herwinnen

Herstellen van houten meubels, verwerken van reststromen tot bouw-materiaal of van voedseloverschotten iets lekkers maken dat langer houdbaar is. Het is in de ateliers van arbeidszorg dat deze magische transitie realiteit wordt.

24.000

TIJDELIJKE WERKERVARING EN ARBEIDSZORG

Aantal jobs vandaag: **12.000**
Extra jobs: **+ 12.000**

Begeleiding: **intensief**
Subsidie: **behoud van toelage, werkloosheid of ziekte**
Tewerkstelling: **beperkt**

'Na mijn burn-out durfde ik zelfs geen boodschappen meer doen. Dankzij het arbeidszorgtraject kon ik op mijn tempo weer bouwen aan sociale contacten.'

Anja van WOK Brugge

WIN

CO₂ weg ermee

Transitie richting een volwaardig circulaire economie = **minstens 50% reductie** van de broeikasgassen.

Collectief maatwerk

Dit is vandaag het hart van de sociale economie.

Maatwerkbedrijven stellen mensen te werk die niet in het reguliere arbeidscircuit terecht kunnen. Zij krijgen er specifieke begeleiding en ondersteuning om weer te kunnen participeren aan de samenleving en eventueel door te stromen naar een niet-gesubsideerde job. Een maatwerkbedrijf dat een maatwerker aanwerft, heeft recht op subsidies onder de vorm van **werkondersteunende maatregelen**. Het gaat dan over een tussenkomst in de loonkost, afhankelijk van de individuele behoefte aan begeleiding en het rendementsverlies dat gepaard gaat met de tewerkstelling van een persoon met een beperking. Daarnaast is er ook een aanvullende organisatie-ondersteuning.

De belangrijkste beperking van Collectief Maatwerk is echter zijn omvang: **slechts 25.000** mensen hebben er vandaag de dag recht op. **De meerderheid van de half miljoen Vlamingen wiens recht op arbeid niet vervuld wordt, voldoet nochtans aan de omschrijving van 'doelgroepmedewerker':**

- mensen met een manifeste fysieke of mentale handicap
- mensen met grote psychosociale beperkingen
- uiterst kwetsbare werknemers

Tweedehands eerste keus

In de productieafdeling van De Kringwinkels is het inzamelen, sorteren en schoonmaken geblazen. In de winkelpunten ontpoppen de medewerkers zich tot voorraadbeheerders, verkopers en etalagisten. Dit noeste werk levert maar liefst:

- 5,6 kg hergebruik (verkocht) per Vlaming
- 13 kg ingezameld per Vlaming
- 74.055 ton minder CO₂-uitstoot

Werk geeft zin

Gezien de arbeidsintensieve en vaak routineuze taken biedt de circulaire economie heel wat jobs voor kansengroepen. Door de sociale contacten, de werkstructuur en een hoger inkomen krijgen de medewerkers weer zelfvertrouwen, eigenwaarde en toekomstperspectief.

46.000

COLLECTIEF MAATWERK

Aantal jobs vandaag: **23.000**
Extra jobs: **+ 23.000**

Begeleiding: **intensief**
Subsidie: **loonpremie 45-60%**
Tewerkstelling: **arbeidscontract**

'Belgische werknemers zijn heel productief. Wie niet aan die productiviteitsvereisten voldoet, vindt geen werk.'

Gorik Ooms, beleidsmedewerker sociaal ondernemen HERWIN

WIN

Lokaal finaal

De businessmodellen berusten vaak op korte ketens, lokale verankering en productie en zijn zo beter bestand tegen globale crisissen.

Individueel maatwerk

Individueel Maatwerk (IM) is de brug tussen Collectief

Maatwerk en de reguliere economie. Mensen die graag willen werken maar niet kunnen voldoen aan de hoge productiviteitsverwachtingen van de reguliere economie kunnen beroep doen op IM. Zij hebben echter **minder intensieve begeleiding** nodig om hun talenten maximaal te benutten. Hier ligt er nog meer focus op het doorstromen naar een job op de 'gewone' arbeidsmarkt. De IM-maatregel kan in elk bedrijf die voldoende begeleiding voorziet. Die begeleiding kunnen ze zelf organiseren door een Maatwerkafdeling op te richten of begeleiding inhuren bij maatwerkbedrijven. Het is de bedoeling dat IM op termijn lokale diensten economie (LDE) en de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) vervangt.

Lokale Diensten Economie (LDE) is nauw verwant met Collectief Maatwerk, maar dan met een meer uitgesproken lokale verankering. Enkel als bestaande LDE-ondernemingen zich kunnen transformeren naar CM-bedrijven of CM-afdelingen, met behoud van hun lokale verankering en financiering kan een 'inkanteling' worden overwogen.

Vlaamse ondersteuningspremie

De Vlaamse ondersteuningspremie kan aangevraagd worden voor werknemers met een door de VDAB erkende arbeidshandicap. Ook werknemers met een tijdelijke arbeidshandicap (bv revalidatie na kanker of ongeluk, psychische aandoening, ...) hebben recht op een VOP van bepaalde duur. Deze mensen hebben geen begeleiding (meer) nodig hebben om hun talenten maximaal te benutten. De premie is multi-inzetbaar.

30.000

INDIVIDUEEL MAATWERK (LDE+VOP)

Aantal jobs vandaag: **15.000**
Extra jobs: **+ 15.000**

Begeleiding: **intern en extern**
Subsidie: **loonpremie 45**
Tewerkstelling: **arbeidscontract**

'Ongebreidelde groei is niet houdbaar: we hebben een nieuwe economie nodig als we ons duurzaam tot elkaar en de natuur willen verhouden.'

Paul Verhaeghe, auteur van 'Houd afstand, raak me aan'

Tea for two

Onderzoek naar de rol van sociale economie in het oplossen van de arbeidsmarktproblematiek in de woon- en ouderenzorgsector. De woon- en ouderenzorgsector geeft zeker in de huidige coronacrisis een signaal dat het huidige takenpakket van de zorgkundige onhoudbaar is. Te veel niet zorg gerelateerde taken zorgen voor een hoge werkdruk en te weinig tijd voor de essentiële zorgtaken. Hier zouden mensen met een VOP-premie perfect kunnen inspringen.

100.000 JOBS IN DE SOCIALE CIRCULAIRE ECONOMIE?

Dat kan, als we er samen voor kiezen!